

# IDESTRUP FORSAMLINGSBUS

Det første forsamlingshus i Idestrup blev bygget i 1890 i forbindelse med Orupgård brugsforening (Møllevej 32), hvor sogneforstanderen også havde mødelokale.

Allerede i 1901 blev et nyt forsamlingshus opført og indviet. Der er flere fortællinger om, hvorfor det skete. Den ene er, at der var for meget drikkeri, og det var svært at stoppe. Den anden er, at forsamlingshuset var blevet for lille. Det var store gymnastikhold, der var dengang, alene karleholdet var på 80 mand ved århundredskiftet. Det var dengang, der var store folkehold på gårdene.

Heldigvis er de gamle forhandlingsprotokoller bevaret, og de findes nu på arkivet i Idestrup. Det er spændende læsning. Vi giver her et udpluk af, hvad der er skrevet og gemt om Idestrup forsamlingshus i gennem tiden.

Driftige mænd i sognet tog initiativ til et større samlingssted. Den første generalforsamling blev holdt i kommunestuen søndag den 28. juli 1901, hvor tegningerne til det nye forsamlingshus blev forelagt, og der blev valgt bestyrelse. Formand blev Lars Peter Mortensen, Sdr. Tåstrup, en markant personlighed i sognet, og som også var foregangsmand på andre områder. Han var blandt andet igangsætter af elektricitetsværket i Sdr. Ørslev og var dets første formand.



Nuværende forsamlingshus (Kirkevej 19) blev snart en realitet, trods primitive hjælpemidler. Det meste foregik med håndkraft. Den 17. november 1901 kunne man indvie forsamlingshusets sal med foredrag af folketingsmand Kr. Berntsen og pastor Lundby fra Søllested, der var ca. 600 tilhørere. Der blev solgt andelsbeviser for 15 kr. stykket for at skaffe penge.

Forsamlingshuset skulle bruges til gymnastik og møder, ikke noget med offentlige baller og udkænkning af spiritus. Idestrup forsamlingshus blev snart et samlingssted for kulturen i nærsamfundet. Det kan man læse om i de første sider af forhandlingsprotokollen. Et almindeligt foredrag af pastor Brandt fra Væggerløse kunne samle 325 tilhørere, men det var også længe før radio og fjernsyn.



Den første, der stod for styret i forsamlingshuset, var Karen Mortensen. Hun stod for fremstilling af kaffebord til de mange møder og sammenkomster.

Et udpluk fra protokollen: Bestyrelsesmøde 19. november 1901:

Det vedtages at åbne badeværelset til afbenyttelse lørdag den 23. november eftermiddag kl. 2 til kl. 8. Betalingen for varme bade 35 øre, for særskilt styrtebad 10 øre. Karen Mortensen antages til pasning af ovnen, samt indpumpning af vand i beholderen, ligeledes lægning i kakkelovnen i den lille sal de aftner sangforeningen benyttede samme. (Det må have været et stort fremskridt med badeværelse i et forsamlingshus på den tid).

Det vedtages, at sangforeningen for årlig leje af lille sal betaler 30 kr., og for den store sal ved den årlige sangfest 20 kr. Lys og varme besørger af bestyrelsen for bygningen. Det vedtages at udleje halvdelen af gymnastiksalen til brugsforeningens generalforsamling søndag den 24. november for en betaling af 7 kr.

Betingelsen, at spiritus ikke må udskænkes eller nydes ved denne lejlighed, påtager bestyrelsen for brugsforeningen at den i eet og alt overholdes. (Man kan senere læse i protokollen, at det ikke var så nemt at styre).

Generalforsamling og bestyrelsesmøde den 18. januar 1902.

Generalforsamlingen bemyndiger bestyrelsen til efter Kildegaards tegning til en stald at akordiere med Tømrer H.P. Rasmussen om opførelsen af samme.

Ved det efterfølgende bestyrelsesmøde forhandles med Tømrer H.P. Rasmussen om opførelse af stald med plads til 40 heste. Bestyrelsesmøde 6. februar 1902. Staldens beliggenhed på pladsen bestemmes. Bestyrelsens underskrift på 1. priotets obligationer stor 4000 kr. opsattes indtil Overretssagfører Graae har rettet en skrivefejl ved samme.

Tilbud fra sangforeningen om opførelse af en forhøjning til musikken ved forskellige lejligheder modtages med tak.

Bestyrelsesmøde den 28. oktober 1902.

Det vedtages at afholde aktionærbal den 16. november, såfremt tilslutningen viser sig tilstrækkelig. Spisning med medbragt madkurv. Mulig oplæsning af forstander Schmidt, Nr. Ørslev. Entre 35 øre.

Juletræ for hele sognets børn og forældre.

Når man ser videre i protokollen, har sognet virkelig taget forsamlingshuset i brug.

Det blev brugt af gymnastikforeningen samt sangforeningen, og der blev spillet dilettantkomedier samt holdt selskabelige sammenkomster for aktionærer, offentlige møder med taler m. m. Som årene går, kommer nye foreninger til.

Idestrup forsamlingshus har også været brugt til ferieophold for børn fra København. I 1921 var det vanskeligt for børn at få et ferieophold. Kun få opnåede et landophold, der varede hele sommerferien. Kunne man komme to uger på feriekoloni, skulle man være heldig. En feriekoloni var åbenbart noget man fik i gang i forsamlingshuset.

**Axel Pedersen fra Østerbro i København har for år tilbage fortalt:** Jeg var i sommeren 1921 ni år og gik i tredje klasse. En ferieplads blev efter ansøgning bevilget, og en dag først i juli rejste vi til Falster. Dengang var det virkelig en rejse, for Storstrømsbroen var der ingen, der havde tænkt på endnu. Det var selvfølgelig med tog fra København og ned over Sjælland, med færge fra Sjælland til Falster, og videre med tog til Nykøbing og Idestrup. Efter at være installeret drog vi i samlet flok af sted for at fylde hø i sækkelærreder, så de kunne bruges som madrasser. Gården, som havde leveret høet, bragte så madrasserne til forsamlingshuset, hvor de blev anbragt langs siderne. Dette arrangement forhindrede dog ikke sognets piger i deres ugentlige gymnastikaften med os drenge som ivrige tilskuere. Til forsamlingshuset hørte en rejsestald, som vi legede i på regnvejrsdage. Mor Karen, som var den ene af to damer i køkkenet, boede lige overfor forsamlingshuset i et ældre stråtækt hus, som var landsbyens sidste hus inden Sønder Ørslev.

Når vejret var godt, og det var det jo næsten altid dengang, så vidt jeg husker tog vi til stranden for at bade. Vi gik selvfølgelig frem og tilbage, med ophold undervejs for at købe slik i en blandet landhandel.

Ferieopholdets højdepunkt var udflugten til Tromnæs. Tesdorff på Orupgård stillede karle og hestekøretøjer til rådighed, så det var en rigtig skovtur med madkurv og højt humør. Tre gange var jeg som barn på ferie i Idestrup, men senere som voksen, med som ledsager

Når jeg erindrer så meget fra min barndoms ferier, er det vel sagtens, fordi det var en stor oplevelse, ja en oplevelse for livet. Tit har jeg tænkt på de mennesker, som gjorde det muligt for os drenge at opleve den danske natur og bo i en landsby som Idestrup.

#### **Et udpluk fra protokollen:**

Bestyrelsesmøde den 23. september 1926. Det vedtages at afholde efterårsmøde den 17. november dette år, som er 25 årsdagen for forsamlingshusets indvielse.

Som taler opfordres Folketingsmand Kr. Berntsen og Forstander M.P. Schmidt, Nr.Ørslev. Mødet arveteres til at begynde kl. 3 eftermiddag. Entre for mødet bestemmes til 1 kr.



Det vedtages at købe en gave til at overrække Karen Mortensen i anledning af hendes virksomhed her i 25 år.

Karen Mortensen var vært i forsamlingshuset fra 1901- 1929. Man kan læse, at Karen virkelig havde styr på det hele i forsamlingshuset. Med stor respekt ledte hun dagligdagen og holdt alting i orden, og som fortalt, har der også været meget at se til med feriekolonien om sommeren.

Karen Mortensen meddeler i marts 1929, at hun ønsker at ophøre med pasning af salen 1. november samme år. Den 4. december holdes afskedsfest for Karen med fælles kaffebord, sange som er forfattet til hende, og hun får overrakt en gave, derefter et par timers dans.

Karen Mortensen boede i sit lille hus over for forsamlingshuset, men da hun bliver ældre, flytter hun på "De gamles hjem", som var blevet bygget i 1924 og var nabo til forsamlingshuset.

En ny vært skal antages. Det bliver Ove Poulsen, der er vært i forsamlingshuset fra november 1929- 1945, altså også en pæn årrække.

Ved et bestyrelsesmøde 12. januar 1935 forhandles om opførelse af tilbygning til forsamlingsbygningen til at indrette W. C. m. m. Der bliver forelagt en tegning over nævnte tilbygning samt et foreløbigt overslag, der beløb sig til ca. 8000 kr.

Man har også igennem årene fået indlagt elektricitet og vand og i det hele taget moderniseret, når det kunne lade sig gøre.

Der sker meget i forsamlingshuset, f.eks. om efteråret er der andespil, det var meget populært i mange år i foreningerne.

Juletræ var også noget, alle skulle til. 2. juledag var det "gymnastik og ungdomsforeningen", der havde juletræ. 3. juledag "socialdemokratiet", 4. juledag "aktionærene" og dagen efter var det Seas, der havde lejet salen og holdt juletræ for personalet og deres børn.

Ved disse fester i julen var der godteposer til børnene. Det var noget, man så frem til.

Som årene er gået, kan man se i protokollen, at der er blevet søgt om spiritusbevilling. Nogle gange er der sagt ja, andre gange nej, så der er alligevel hen af vejen blevet blødt op i bestyrelsen med hensyn til, hvad man ville tillade.

Den 17. november 1951 fejrer man igen jubilæum, nu 50 års med fælles kaffebord og vin til en pris af 6 kr. pro persona. Skomager Madsen leverer musikken med 4 mand. Det vedtages at indbyde formændene gennem de 50 år. På et bestyrelsesmøde i 1972 kom tanken frem om at bygge en hal, som der var gjort andre steder. Det ville være godt for sporten med mere plads, til gymnastik, håndbold, badminton og meget andet. Man stod sammen her i Idestrup og omegn, mange frivillige gjorde et stort arbejde.

Fra forsamlingshusets bestyrelse var det et ønske, at kommunen skulle finansiere hallen, men dette kunne ikke lade sig gøre.

Kommunalbestyrelsen så hellere, at forsamlingshuset stod for byggeriet. Kommunen ville så være behjælpelig med arkitekt til udarbejdelse af skitseprojekt. Borgmesteren gav udtryk for, at kommunen var villig til at yde det samme, som gives til Østersøhallen. Det kulturelle udvalg gav udtryk for at yde økonomisk støtte til forsamlingshuset, så en hal kunne opføres.

Man besøgte Østersøhallen for at orientere sig om halbyggeri.

Bestyrelsesmøde den 18. august 1972.

Kommunens arkitekt Bjørn Rosenhøj fremlagde skitsetegning til den påtænkte idrætshal. Det er tanken, at faciliteterne i forbindelse med hallen skal kombineres med forsamlingshuset. Efter gennemgang af tegningen, hvor der blev drøftet forskellige ændringer, aftales det, at Rosenhøj møder med en ny tegning til næste bestyrelsesmøde onsdag den 30. august.

Arkitekt Rosenhøj fremlagde ny skitsetegning på mødet den 30. august. Der var enighed om at arbejde videre med den. Der bliver lavet detailtegning og overslag på, hvad hallen med faciliteter ville koste, og der bliver søgt om lån til den kommende hal.



Der indkaldes til ekstraordinær generalforsamling den 29. august 1973, og man går videre med planlægning af byggeriet. Der indhentes tilbud fra håndværkerne, og der samles penge ind af frivillige fra foreningerne. Mange frivillige melder sig til at hjælpe med støbning af grund m. m.

Foråret 1974 er hallen færdig, og der holdes indvielse lørdag den 20. april med reception og fest. Forsamlingshus, idrætshal og idrætsanlæg danner nu en fin enhed til sport, fest m. m.

